

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kutsehariduse reform: kutsekeskhariduse uued õppekavad

Tallinn 07.10.2026

Aulika Riisenberg

Kesk- ja kutsehariduse osakond

Marelle Möll

Riigikoolide osakond

Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035

Eesmärk: Eesti inimestel on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad teostada end isiklikus elus, töös ja ühiskonnas ning toetavad Eesti elu edendamist ja üleilmset säästvat arengut.

Üldeesmärgi saavutamist toetavad kolm strateegilist eesmärki:

1. Õpivõimalused on valikurohked ja kättesaadavad ning haridussüsteem võimaldab sujuvat liikumist haridustasemete ja -liikide vahel.

2. Eestis on pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid, mitmekesine õpikeskkond ning õppijast lähtuv õpe.

3. Õpivõimalused vastavad ühiskonna ja tööturu arenguvajadustele.

Miks käivitati kutsehariduse reform?

1. **Õpe ei toeta piisavalt õppija** isiksuse terviklikuks arenguks, töös ja elus edukaks toimetulekuks ning elukestvas õppes osalemiseks vajalike **üldpädevuste ja tööelu üldoskuste arengut**.
2. Põhikooli lõpetajate jaoks ei ole kutsekeskharidus võrdväärne valik õpingute jätkamiseks, kuna **puudub sidusus** kutseõppeasutuses omandatava **kutsekeskhariduse ja** gümnaasiumis omandatava **üldkeskhariduse vahel**.
3. **Õpingute jätkamise** võimalused peale kutsekeskhariduse omandamist on formaalselt olemas, kuid **takistuseks** saab **napp ettevalmistus üldhariduslikes ainetes**. Paremat üldhariduslikku ettevalmistust eeldavad ka üha keerukamaks muutuvad tööülesanded erinevatel kutse- ja erialadel.
4. **Suur väljalangevus õppest esimesel õppeaastal**, mis tingitud nii valedest erialavalikutest kui vähesest karjäärinõustamisest põhikoolis.
5. **Koolituspakkumine ja tööturu vajadused ei ole olnud piisavalt hästi seotud**.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kutsehariduse reform

2023 september

Algas kutsehariduse reform
koostööseminarid rakendusliku
keskhariduse kontseptsiooni
loomiseks

2024 II pa

Valmib kontseptsioon ja 13
uuel mudelil põhineva
õppekava kirjeldused

2025 II pa

13 uue KKH õppekava katseline
rakendamine 12 õppeasutuses

2026 september

Õppetöö toimub uute rakendusliku
keskhariduse õppekavade alusel

2024 I pa

Kutsekeskhariduse uue
õppekava lähtealused
Õppekavaarenduse I etapi
ideekonkurss

2025 I pa

Kinnitatakse
kutsekeskhariduse uus mudel
ja kutsekeskhariduse riiklik
õppekava
Käivitatakse
õppekavaarenduse II etapp

2026 I pa

Kinnitatakse veel 19 uuel mudelil
põhinevat õppekava ja avatakse
vastuvõtt 31 uuele õppekavale

Uute õppekavade koostamise alused

- Kutsekeskhariduse **õppekava on väljundipõhine**, kirjeldades õppija oodatavaid teadmisi, oskusi ja hoiakuid õppe läbimisel.
- Õppekava on **üles ehitatud moodulitena** ja võimaldab õppijatele senisest suuremaid **valikuvõimalusi oma õpitee kujundamisel** läbi suunavalikute ja spetsialiseerumiste.
- Õppekava moodulite kirjelduste koostamise aluseks on nii siseriiklikud kui rahvusvahelised standardid, kompetentsiprofiilid, OSKA uuringuraportid, hariduspoliitilised suunised ja nüüdisaegse õpikäsituse põhimõtted.
- Elukestvaks õppeks ja tööturul edukaks rakendumiseks vajalikke **üldpädevusi kujundatakse läbivalt kõigis üldharidus- ja põhiõpingute moodulites** võttes aluseks Euroopa Nõukogu soovitusel võtmepädevuste kohta elukestvas õppes, OSKA uuringuraporti „Tööelu üldoskuste klassifikatsioon ja tulevikuvajadus”.
- Õppekava **põhiõpingute moodulid** ja nende jaotus õppeaastati toetab selliste kompetentside (oskuste) arendamist, mis **omavad iseseisvat väärtust tööturul rakendumisel**.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kutsekeskhariduse õppekava mudel

Erialaõpingud

125 EKAP

Töömaailmas rakendatavad
kutseoskused

Üldharidusõpingud

80 EKAP

Keskharidus ja üldpädevused

Valikõpingud

35 EKAP

Paindlikkus ja õppija valikud

**4 aastat
240 EKAP**

Õppekorraldus

- valdkonnapõhine vastuvõtt
- suunavalik õpingute käigus
- 1. aasta toetab teadlikku valikut

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Valikuterohke õpitee

125 EKAP

põhiõpingud sh praktika

Valdkonna baasoskused
ja -teadmised + suunavalik /
spetsialiseerumine

80 EKAP

üldharidusõpingud

Keel ja kirjandus, matemaatika,
loodus- ja sotsiaalsed,
võõrkeeled, visuaal- ja helikultuur,
kehakultuur, riigikaitse

35 EKAP

valikõpingud

Õppija huvid, piirkonna
vajadused, täiendav praktika,
üldharidusõpe või sissejuhatus
järgmise taseme õppesse

Tehnika, tootmine ja ehitus (10)

- ehitustehnoloogia
- info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
- masintööstustehnoloogia
- side- ja võrgutehnoloogia
- tööstuse digitehnoloogia
- elektri- ja automaatikasüsteemide tehnoloogia
- elektroonikasüsteemide tehnoloogia
- mehitamata sõidukite tehnoloogia
- mootorsõidukite remonditehnoloogia
- väikelaevade ehitustehnoloogia

Looduskeskkond ja bioressursid (6)

- aiandus ja loodushoid
- metsandus
- põllumajandus ja veterinaaria
- bio- ja keemiatööstuse tehnoloogia
- puittoodete tehnoloogia
- toiduainete tehnoloogia

Teenused ja ettevõtlus (9)

- ilu- ja heaoluteenused
- jätkusuutliku ettevõtluse korraldus
- logistika ja laokorraldus
- turismiteenused
- heakorrateenused
- kaubandus
- merendus
- riigikaitse
- sotsiaaltöö ja -teenused

32 uut
õppekava

Kultuuri- ja loomevaldkond (7)

- tekstiiltoodete disain ja -tehnoloogia
- visuaalmeedia tehnoloogia
- disain
- kunst ja ruumiloome
- käsitöetehnoloogia
- tants ja liikumine
- sport

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Käsitöötehnoloogia õppekava

4 suunda, 8 spetsialiseerumist

1. Metallkäsitöö

sepatöö

metallehistöö

2. Tekstiil- ja nahkkäsitöö

tekstiilitöö

nahkehistöö

4 suunda

8 spetsialiseerumist

3. Keraamika ja klaasikunst

klaasesemete
valmistamine

tarbe- ja kunstkeraamika
esemete valmistamine

4. Puitkäsitöö

puitesemete
valmistamine

puitesemete
taastamine

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Õpinguid sissejuhatav osa

1

Õpinguid sissejuhatav osa võimaldab õppijal arendada elukestvaks õppeks ja ühiskondlikus elus hakkamasaamiseks vajalikke pädevusi ja toimetulekuoskusi, mis toetavad teda edasisel õpiteel.

2

Õpetajal võimaldab see

- ✓ saada ülevaade õppija motivatsiooni, varasematest teadmistest ja oskustest,
- ✓ anda õppijale positiivne õpikogemus, mis toetab neid õpingute jätkamisel.

3

Õppe kogumaht 30 EKAPit, millest

Oskused eluks
ja tööks

15 EKAP

Digioskuste
arendamine

5 EKAP

Sissejuhatus
kutseõppesse

10 EKAP

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Oskused eluks ja tööks

Õpiväljundid

püstitab enesearengu eesmärgid,
arvestades enda võimeid ja võimalusi ning
väärtustades tervislikke eluviise

**kasutab teadlikult erinevaid õpistrateegiaid
ja -viise** oma õpitegevuse kavandamisel ja juhtimisel

**mõistab ettevõtliku, väärtust loova
ja vastutustundliku tegutsemise** olulisust
nii endale kui ühiskonnale

tegutseb seatud eesmärkide saavutamiseks
vastutustundlikult nii iseseisvalt
kui kollektiivi liikmena

**mõistab tööturu toimimise põhimõtteid
ja enda arenguvajadusi** tööturule sisenemiseks

kasutab varasemaid teadmisi, oskusi ja kogemusi
igapäevaeluga seonduvate ülesannete lahendamisel

korraldab teadlikult oma rahaasju
mõistes, et oma hea finantsilise käekäigu eest
vastutab vaid tema ise

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Koostööst õppekavade arendamisel

Protsessis osales ligi **700** kutse- ja üldharidusainete õpetajat
+ kõrgkoolide ja tööandjate esindajad

26 kutseõppeasutust

90 Kaasatud eksperti: koolitajad, praktikud

24+ õpisündmust (2024 - 2026)

32 uuel mudelil põhinevat kutsekeskhariduse õppekava

Lisaks lugematul arvul kohtumisi sisendi saamiseks, aruteludeks, veebikoosolekuteks, materjalide tutvustamiseks ja kokkuvõtete tegemiseks.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Uute õppekavade lisandväärtus

Paindlik õppesse
sisenemine erineva
ettevalmistusega õppijatele

Rohkem aega ja võimalusi
üldhariduse
omandamiseks

Rohkem tuge õppimise
õnnestumiseks

Lõpetajatel paremad
üld- ja erialased oskused

Parem ettevalmistus
tööturule sisenemiseks

Paremad eeldused
õpingute jätkamiseks

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Arendusportsessi väärtus osalejate hinnangul

**Õpisündmuste
praktilisus**

**Koolideülene
koostöö ja
kogemuste
vahetamine**

**Kohtumine
teiste
õpetajatega**

Õppekavade sisuline kvaliteet

“ Jäin protsessiga väga rahule: päriselt laiapõhjaline õppekava; suunad, mis on piisavalt lõimitud; õpilastel on õpitee sees päriselt palju valikuid; läbiv holistiline lähenemine. ”

Süsteemse loogika selginemine

“ Sain mõistmise, kuidas õppekava sisu struktuuri panna ja ühtsust luua. ”

Reformi mõtestamine

“ Reformi idee selgumine ja sellele tähenduse leidmine. ”

Kontaktid ja praktikate jagamine

“ Minu jaoks oli oluline saada kontakte ja kuulda, mis mujal toimub. ”

Õpilase teadmus
endale sobivast
karjääriteest või
õppimisvõimalustest,
sh oma võimete
ala- või ülehindamine

**Koolitõrge, ärevushäire,
vm vaimse tervise
probleemid,**
mille tõttu noor
ei suuda tavapäraselt
koolis käia

Hariduslik erivajadus,
mille tõttu vajab noor
tavapärasest erinevat
õppekeskkonda või
-korraldust

Ebapiisav eesti keele oskus
õpingute
jätkamiseks
eesti keeles

**Ebapiisavad õpitulemused
või madal õpimotivatsioon**
sh soovimatus edasi õppida

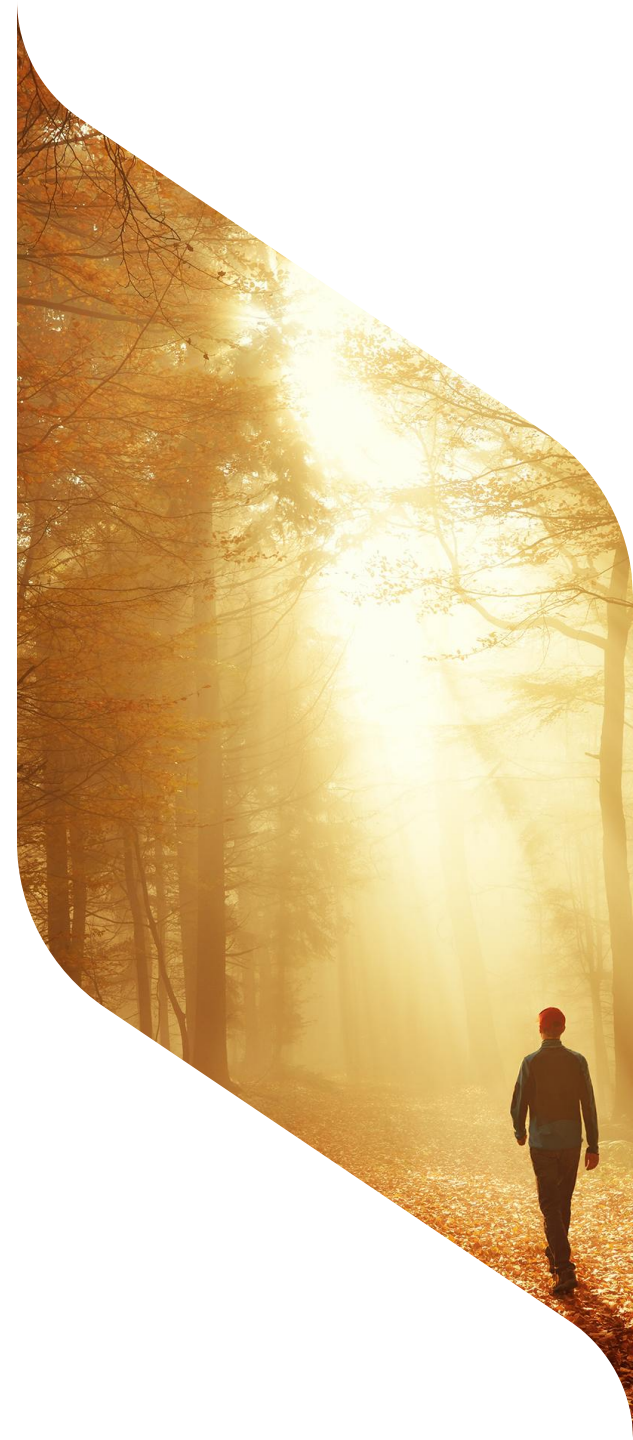

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Mida muutused rakendustasandile tähendavad?

Õppekavade uuendamine ei ole lihtsalt dokumentide muutmine vaid muutus õppija teekonnas ja õppimiskogemuses.

- Õpetaja rolli **muutust õpetamise viisis**, mis toob fookusesse õpetajate professionaalse arengu
- Muutust **õppekorralduses**, mille eelduseks on ka innovaatiline mõtlemine, julgus katsetada ning korralda õpet teisiti
- **Koostöist koolikultuuri**, milleks peab olema loodud aeg ja võimalused
- **Tugevamat partnerlust tööandjatega** sh tihedam koostöö sh kaasamine hindamisse.

Iga algus on raske, iga muutus vajab aega

Väljakutseid esitas:

- 2026 kevad vastuvõtt laiapõhjalistele õppekavadele
- muutus erialapõhiselt õppekavalt valdkondlikuks õppekavaks
- ebakindlus õppijate valikutes. Kool ei tea õpingute alguses mitu õpilast, mis suuna valib.
- sissejuhatava osa rakendamine ja koostöö õpetajate vahel.
- õppijate teavitamine - kuidas õppijad leiavad infot, et teha valikuid?

Kool vajab:

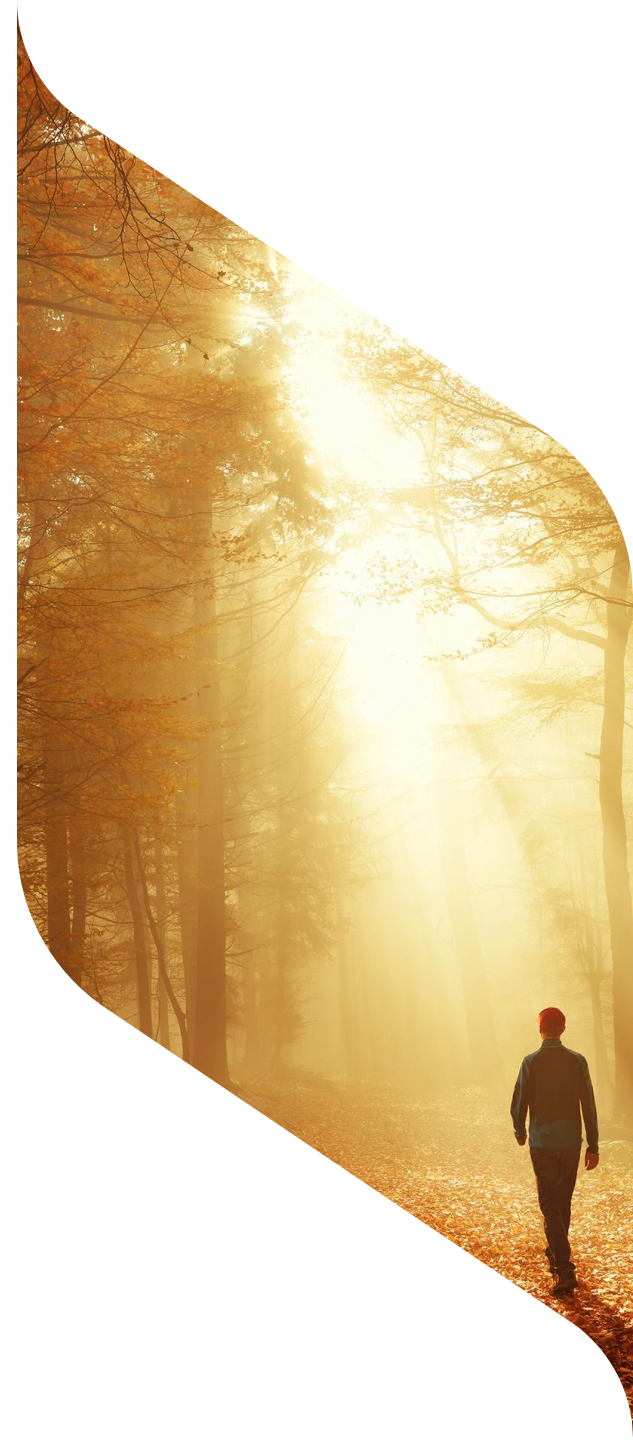
- esmalt **töörahu**
- aega sättida ja settida, katsetada ja õppida, kohandada ja kohanduda
- Võimalusi kogemuste jagamiseks võrgustikes
- vajadusel saada tuge oma kooli pidajalt
- märkamist ja tunnustust edusammude eest

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Mida me muutuse keskel ei tohi unustada?

- Karjääriõpetus peab algama nii varakult kui võimalik. Õppijal peab olema piisavalt aega avastada oma tugevusi, huvisid ja võimalusi.
- Tegevuste keskmes on õppija ja tema heaolu. Õpitee peab toetama nii õppimist kui ka noore enesekindlust ja toimetulekut.
- Koostöö loob edu. Koolid, lapsevanemad, tööandjad ja kogukond aitavad koos kujundada õppija tulevikku.
- Kommunikatsiooni ehk **kuidas me räägime kutseharidusest**. Meie sõnumid kujundavad noorte ja perede hoiakuid. Iga õpetaja, koolijuht, lapsevanem ja Eesti kodanik mõjutab kutsehariduse mainet.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Millega edu mõõdame?

Kas katkestamine väheneb ja erialaste oskustega inimesi on tööturul rohkem?

Kas lõpetajate oskused paranevad?

Kas ja kui palju lõpetajatest jätkab õpinguid või leiavad rakendust?

Kas tööandjate rahulolu kasvab?

Kas õppijate rahulolu suureneb?

Koolilõpetaja

Õppimisvõimeline ja tööeluks valmis

Tal on
keskharidus

Ta saab
jätkata õpinguid

Tal on töömaailmas
rakendatavad
kutseoskused

Ta oskab teha
valikuid ja oma
õpiteed kujundada

Tema oskused ei ole liiga kitsalt seotud
ühe ametikoha või tehnoloogiaga

Kuidas me teame, et muutus on toimunud ?

2027

Aastaks **2027** on uuendatud kõik kutsekeskhariduse **õppekavad** ja loodud uued tulevikuoskuste arendamisele suunatud õppekavad

2035

Aastaks **2035** kasvab kutsekeskhariduse atraktiivsus ning **40–50%** põhikooli lõpetajatest valib edasiõppimiseks just rakendusliku keskhariduse

2035

Aastaks **2035** kasvab kõrghariduses edasiõppijate osakaal **kolmandikuni** kõikidest kutsekeskhariduse lõpetajatest

Kasvab tööandjate rahulolu kutsehariduse lõpetajate üldpädevuste ja erialaoskustega

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Täname tähelepanu eest!

Kutsehariduse reform

Eesmärk: muuta kutsekeskharidus konkurentsivõimeliseks ja atraktiivseks edasiõppimise valikuks, mis võimaldab lõpetajatele leida edukalt rakendust tööturul kui soovi korral jätkata õpinguid järgmisel kutse- või haridustasemel

Õppekavade arendamine

- Uus kutsekeskhariduse mudel
- Valdkondlikud õppekavad
- Tähelepanu üldoskuste/üldpädevuste arendamisele
- Personaalsem lähenemine õpiteede valikul

Õppe pakkumise korrastamine

- Õppe pakkumise kooskõlla viimine tööturu vajadustega
- Koolide vastutusvaldkondade süsteemi väljatöötamine
- Hariduskeskuste loomine

Õigusruumi muutmine

- Muudatused reformide alustamiseks ja läbiviimiseks
- Rahastamismehhanismide ajakohastamine
- Uus kutsehariduse seadus

Strateegiline kommunikatsioon

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEE

Õpited 2026/27 õppeaasta

Aastad	1	2	3	4
 Põhikooli lõpetaja õpited	Üldkeskharidus 96 kursust / 3a			
	Kutsekeskharidus – 240 EKAP / 4a			
	4.taseme kutseõpe – 60–150 EKAP / 3a			
	3.taseme kutseõpe – 60–120 EKAP / 1–2a			
	2.taseme kutseõpe – 30–120 EKAP / 0,5–2a			

2. taseme kutseõpe

Õppe maht 60–120 EKAPit • Kestus 1–2 aastat

• 9 erinevat eriala • Lihtsamad tööskused

Köögiabiline

Abiaednik

Metallviimistleja

Metsatööline

Puidutöötaja

3. taseme kutseõpe

Õppe maht 60–120 EKAPit • Kestus 1–2 aastat

• 46 erinevat eriala • Iseseisev töö kindlal erialal

Seadmete
koostaja

Kangakuduja

Kinnisvarahoolaja

Rehvitestnik

Loomakasvataja

Koostelukksepp

4. taseme kutseõpe

Õppe maht 60–150 EKAPit • Kestus 1–2,5 aastat

• Keerukamad oskustööd

Puitmajaehitaja

Keevitaja

Tarkvara arendaja

Kokk

Müürsepp

Aednik

Ehitiste
Elektrik

- Kutseõppes omandatakse mingil kindlal erialal töötamiseks vajalikud teadmised ja oskused
- Erinevad võimalused ehk kutseõppe liigid, mis põhinevad Eesti kvalifikatsiooniraamistikul:
 - 2.taseme kutseõpe
 - 3.taseme kutseõpe
 - 4.taseme kutseõpe
- Õppe ülesehitus ja sisu lähtub kutsestandardites toodud kutseoskuse nõuetest
- Tasemed erinevad oskuste ja teadmiste keerukuse ning iseseisvuse ja vastustuse ulatuse poolest töö tegemisel

Uued kutsekeskhariduse õppekavad

32 valdkondlikku kutsekeskhariduse õppekava

- 1) Aiandus ja loodushoid
- 2) Bio- ja keemiatööstuse tehnoloogia
- 3) Disain
- 4) Ehitustehnoloogia
- 5) Elektri- ja automaatikasüsteemide tehnoloogia
- 6) Elektroonikasüsteemide tehnoloogia
- 7) Heakorrateenused
- 8) Ilu- ja heaoluteenused
- 9) Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
- 10) Jätkusuutlik ettevõtluse korraldus
- 11) Kaubandus
- 12) Kunst ja ruumiloome
- 13) Käsitöötehnoloogia
- 14) Logistika ja laokorraldus
- 15) Masintööstlustehnoloogia
- 16) Mehitamata sõidukite tehnoloogia
- 17) Merendus
- 18) Metsandus
- 19) Mootorsõidukite remonditehnoloogia
- 20) Puittoodete tehnoloogia
- 21) Põllumajandus ja veterinaaria
- 22) Riigikaitse
- 23) Side- ja võrgutehnoloogia
- 24) Sotsiaaltöö ja -teenused
- 25) Sport
- 26) Tants ja liikumine
- 27) Tekstiiltoodete disain ja -tehnoloogia
- 28) Toiduainete tehnoloogia
- 29) Turismiteenused
- 30) Tööstuse digitehnoloogia
- 31) Visuaalmeedia tehnoloogia
- 32) Väikelaevade ehitustehnoloogia

Kutsekeskhariduse õppekava mudel

1. Põhiõpingud sh praktika 125 EKAP

1.1 Ühised põhiõpingud sh

õpinguid sissejuhatav osa 30 EKAP

1.2. Valitavad põhiõpingud, mis seonduvad suunavaliku ja/või spetsialiseerumisega

2. Üldharidusõpingud 80 EKAP

1) keel ja kirjandus, sh eesti keel teise keelena 14 EKAP

2) võõrkeel keeleoskustasemel B2, 4,5 EKAP

3) võõrkeel keeleoskustasemel B1, 7,5 EKAP

4) matemaatika, 12 EKAP

5) loodusained, 18 EKAP

6) sotsiaalsained, 13 EKAP

7) visuaal-ja helikultuur, 4 EKAP

8) kehakultuur, 5,5, EKAP

9) riigikaitseõpetus, 1,5 EKAP

3. Valikõpingud 35 EKAP

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Uute õppekavade lisandväärtus

- Paindlik õppesse sisenemine erineva ettevalmistusega õppijatele
- Rohkem aega ja võimalusi üldhariduse omandamiseks
- Rohkem tuge õppimise õnnestumiseks
- Lõpetajatel paremad üld- ja erialased oskused
- Parema ettevalmistusega tööturule sisenemiseks
- Paremad eeldused õpingute jätkamiseks

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Protsessis osalejate mõtteid

Kõige väärtuslikum oli õpisündmuste praktilisus, koolide ülene kogemuste vahetamise võimalus ja kohtumine teiste õpetajatega.

"Jäin protsessiga väga rahule: päriselt laiapõhjaline õppekava; suunad, mis on piisavalt lõimitud; õpilastel on õpitee sees päriselt palju valikuid; läbiv holistiline lähenemine." (kirjeldab valminud õppekavade sisulist kvaliteeti)

"Sain mõistmise, kuidas õppekava sisu struktuuri panna ja ühtsust luua." (peegeldab õppekavaarenduse süsteemse loogika selginemist)

"Reformi idee selgumine ja sellele tähenduse leidmine." (kinnitab, et arendusprotsess aitas osalejatel mõtestada reformi sisu ja vajalikkust)

"Minu jaoks oli oluline saada kontakte ja kuulda, mis mujal toimub." (rõhutab vahetut väärtust, mida loovad tiimisisised ja -vahelised võrgustikud ja parimate praktikate jagamine)

